کەرکوک لە نێو گەمەی سیاسی حزبەکاندا.. عوسمانی حاجی مارف

ئەو کەرکوکەی کە "دڵی کوردستان و قودسی کوردستان" بوو..؟، لە کورترین ماوەدا چەکدارەکانی بزوتنەوەی کوردایەتی لە ١٦ ئۆکتۆبەری ٢٠١٧ بە هەڵاتن بەجێیان هێشت و رادەستی هیزەکانی حکومەتی عێراق و حەشدی شەعبیان کرد.
بە دوای شەش ساڵ لە ملکەچی و گەرانەوە بۆ باوەشی حکومەتی عێراق و دەستخستنە ناو دەستی هێزە شیعەکان، جارێکی تر و بە شێوازێکی تر، حزبەکان خەریکن نائارامی بۆ دانیشتوانی کەرکوک دوبارە دەکەنەوە.
هێزەکانی کوردایەتی و عەروبەو تائفی شیعە و سونە هیچ کات نایانەوێت دان بەوەدا بنێن کە کەرکوک تاپۆی هیچ حزب و هێزو نەتەوەیەک نیە، بەڵام راستیەک کە پێچەوانەی ئاراستەی بەرژەوەندی ئەو حزبانەیە شەر لەسەر کەرکوک دەکەن، پێویستە جێگاورێگای کەرکوک بەو شێوەیە بە فەرمی بناسین کە کەرکوک تایبەتە بە تەواوی دانیشتوانی ئەو شارە، تەواوی ئەو کەسانەی لە هەر نەتەوەو دین و مەزهەبێکن و لەو شارەدا دەژین و ئارامی ئەو شارە رادەگرن، بە ئاشتی و ئاسودەیی بە کەشە چەندین ساڵە و سەدەیە پێکەوە ژیانیان کردوەو ژیان دەکەن. بەڵام حزبە میلیشیاکان بەدوای بەرژەوەندیەکی ترەون، لەسەر سەوداومامەڵەی سیاسی و ئابوری بەشاری کەرکوکەوە، لە پێناو داکوتانی پێگەی سیاسی و تاڵانی و داگیرکاری، ئامادەن رۆژانە هەزارن کەس لە دانیشتوانی ئەو شارە بکەنە قوربانی مەرامەکانیان، بەناوی شەری کوردو عەرەب و تورکمانەوە.
ئەم ئاراستەیە تا زووە دەبێت بەری پێ بگیرێت و کۆتایی پێ بهێنرێت، دەنا کارەسات بەدوای کارەسات رووئەدات.
گەرمی باسوخواسی بچوکردنەوەی قەوارەی حکومەتی هەرێم لە بەرامبەر ئایندەی حکومەتی عێراقدا ئاشکرایەو شاراوە نیە، دۆخی سیاسی کوردستان لە ژێر کاریگەری ململانێیەکی سەخت و ناهەموارو خوڵقاندنی نائارامی زیاتردایە، لە هەمان کاتدا یاریکردن بە چارەنوسی دەسەڵاتی هەردوو بنەماڵەی بارزانی و تاڵەبانی دیاردەیەکی بەرچاوی حاشاهەڵنەگرە، کە لەژێر کاریگەری ئەو ئاراستانەی ئەمریکاو ئێران و تورکیدایە، کە لە ناوچەکەدا ململانێی لەسەر دەکەرێت، هەوڵدان بۆ ناوەندی کردنەوەی دەسەڵات لە عێراقدا نەخشەو مەسەلەیەکی سیاسی جەدیە، کە لەو کەیەن و بەینەدا ئەگەری حساباتێک بە هێزەکانی بارزانی و تاڵەبانی چیان بەسەر دێت نەکراوە، کەجگە لە ملکەچ

کردنی زیاتریان بە ئەو نەخشەی ناوەندی بونەوەی حکومەتی عێراق، تا ئێستا ڕێگایەکی تر نەخراوەتە بەردەمیان، قەبولکردنی ئەم ملکەچیە، سنووردارکردنیکی گشتی و قورسە کە بە سەر ئایندەی حکومەتی هەرێم و هێزە چەکدارەکانی بارزانی و تاڵابانیدا دەسەپێنرێت، لەم بارەیەوە ئەوەی لە جوڵەکانی بارزانیدا دەبینرێت، تەنها پەرچەکردارێکە لە پێناو پاراستنی هاوسەنگی هێزەکەی لە بەرامبەر حکومەتی عێراقدا، لە هەوڵی ئەوەدایە بە هەر بەهایەکی نائیسانیش بێت، هاوکێشەی سیاسی بە قازانجی هێزەکەی بگۆڕێت، بۆیە لەم بارەیەوە ئەو هەنگاوانەی بارزانی وەک مانۆڕێک نیشانیان ئەدات، لەلایەک زیاتر خەریکی نائارام کردنی دۆخی شاری کەرکوکە، تا لەسەر مێزی گفتوگۆ لەگەڵ حکومەتی عێراقدا پێگەیەکی بالاتر نیشان بدات، لە هەمان کاتدا بەڵکو لە هەڵبژاردنەکانی شاری کەرکوکدا دەستکەوتێکی زیاتر بەدەست بهێنێت. لەلایەکی تریشەوە خەریکی هەڵخراندنی خەڵکی دهۆک و هەولێرە بەناوی خۆپیشاندان، لە نمونەی کارەکانی موقتەدا سەدر دوبارە دەکاتەوە، کە کاتی خۆی موقتەدا سەدر لە شارەکانی عێراق و لە سایەی دەسەڵاتی حکومەتی عێراقدا ئەو کارەی کرد و سەرکەوتوش نەبو، ئێستاش کاریکاتوری دوبارەبونەوەی ئەو کارە لەلایەن بارزانیەوە لەشارەکانی ژێر دەسەڵاتی خۆیدا، بە ئاکام و بەزیان بە هاوسەنگی هێزەکەی دەمێنێتەوە.

ئەم کارانەی بارزانی لە کەرکوکدا هەوڵی بە ئەدات جگە لە پێکهێنانی گێژاو دۆخێکی نائارام دەستکەوتێکی بە هێزەکانی پارتیش نابێت. ئەوەی جێگای سەرنجە تەواوی هیزەکانی بەشدار لە حکومەتی هەرێمدا، تا ئەو ئاستە هۆشداریان دەخنە سەر ئەم کێشانە، کە ئاخۆ بارزانی ئەتوانێ ئەم پروسیە بەسەرکەوتن تیدەپەڕێنی، یا لە بەرامبەر شکستێکی گەورەدا خۆی دەبینێتەوە، هەر لایەنێکیش لە چوارچیوەی بەرژەوەندیەکانی هێزەکەیەوە چاوەڕوانی ئاکامی دیاردەکانی ئەم کێشمەکێشە دەکات. بە تایبەتی تاڵەبانی بەئومێدی چاوەڕوانی شکستێکی گەورەی بارزانیە، پێی وایە بەم بە شکستە لە مەیدانەکەدا هەلێک بە هێزەکەی فەراهەم دەبێت، بەڵکو بە وەرچەرخانێک دەرگایەک بە رزگاربون لە قەیرانەکانی بکرێتەوە، بەم شێوەیە بەتەواوی حزبەکانی بەشدار لەدەسەڵاتدا، بەرژەوەندی پێگەو نفوزی حزبەکانیان پێش هەمو شتێکە، بۆیە هەڵگیرسانی ئاگری شەڕی قەومی، بەرێگای رزگاری ئەو قەیرانەی دەزانن کە بزوتنەوەی کوردایەتی دەرگیری بووە.

لەمەش سەیرتر قسەکانی لاهور جەنگیە بە خەڵکی کەرکوک، کە پێیان دەڵێت ئەم شەڕە مەکەن چونکە کورد پشتیوانی نیە، عەرب و تورکمان پشتیوانیان هەیە، واتە لاهور دژ بەشەڕی کورد و عەرەب و تورکمان

نیە، هەرکات کورد توانی و پشتیوانی بە پەیدا بو، هەرچی عەرەب و تورکمانە لەو شارە دەریان دەپەرێنەت.
دانیشتوانی کەرکوک لەدەرەوەی شەری حزبەکان، یەک رەرەوی دروست و ئینسان دەستانەیان هەیە بە دەرباز بون لەم قەیران و گەژاوەی بەدەست حزبەکانەوە دەرگیری بون، ئەویش دەرپەراندنی تەواوی هێزە میلیشیاکانە لەو شارەو گرتنە دەستی بەرەوەبردنی دەسەڵات لەلایەن نوێنەرانی راستەقینەی هەڵبژێردراوی دانیشتوانی شارەکەوە، بەبێ جیاوزیکردن و ئیمتیازدان بە هەر نەتەوەو دین و تائیفەیەک.